

Welat VERROJ

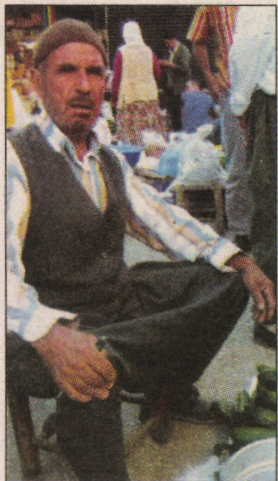
Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 13-08-2012 Hewtane HÛMARE: 14 E-mail: welatverroj@gmail.com

Kurdistanî de cenîbiyîş zaf zor o
Cenîbiyîş dinyayî de û bi teybet zî Kurdistanî de zaf zor o. Heme karêy zor yê estêy, civatî miyan de paştîya cenîyan ser ro yeno romnayîş. No qeder nîyo. Civatî de kula herî sîya û ya herî pîl a cenîyan o û temenê înan coka kilm o R-2

Şanogereya kurdî avera şino

RÛPEL/7

Bazara Erxînîyî bi gazinc o

RÛPEL/5

Terorîst kam o?

RÛPEL/3

Şemzînan destpêk o

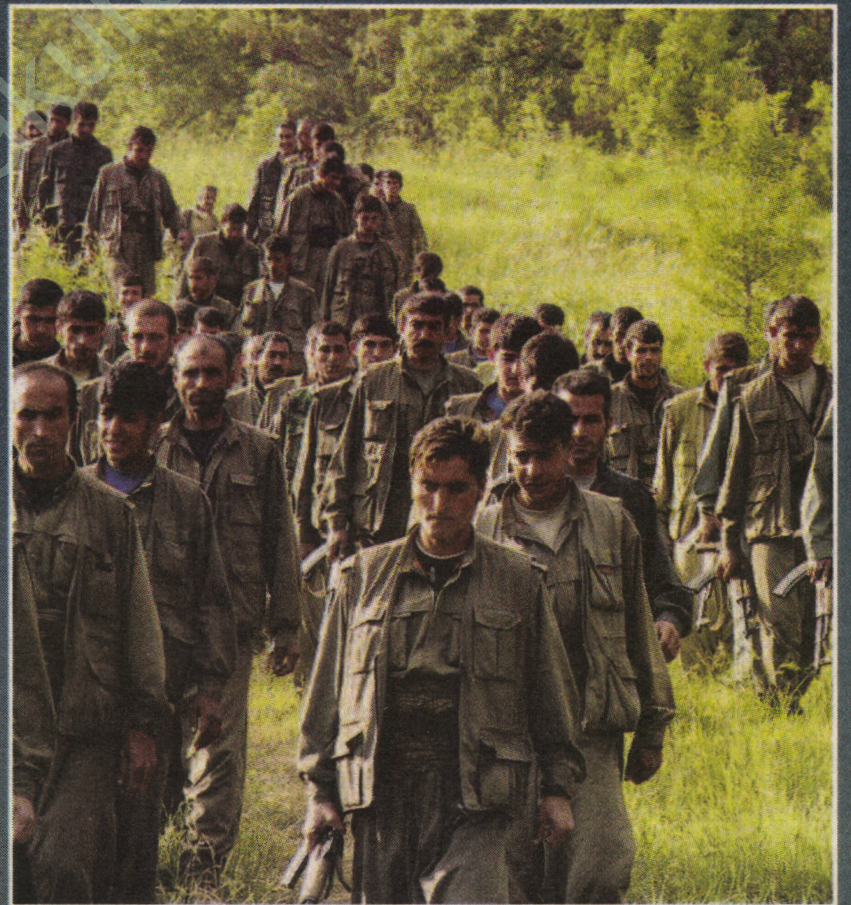
Kalkan: Kurdîstan TSKî ra teng bîyo, ya do teslîm bibo ya zî do xo apeya bonco. Şemzînan destpêk o. Fedayî zaf êy

WAZENÊ KUDAN QIR BIKERÊ

Zextên şarê kurd ser de qirkerdişê heme warî de resayo asta xo ya herî berzî. Wekîliy, şaredariy, siyasetmedarî, şar û gurekarên şarî heme raştê qirkerdişê bi heme hawayan ameyê û wazenê ke bi ney hawayî heme kurdan qir bikerê...

GERÎLA HAKÎM O

Kalkan: Ewro Geliyê Zap, Zagros, Cîlo û Çarçêla û zaf cayên binan binê kontrola gerîlayan de yo. Gostê ra heta Govenê yî binê hakîmiyeta gerîlayan de yo. Hêzên tirk ya do teslîm bibêy ya zî do xo apeya boncê. Gerîlayê fedayî zaf êy... R-5

Bibilê dinyayî dilê kurdan de nêmerd o

Hunermend Aram Tigranî 55 serrî xizmetê ziwanê kurdî kerdo û 160 deyrî viraştî, sey hunerê xo, bi cuyê xo zî zaf bi tesir bi. Eslê xo armenî bi, labelê bi kurdî, tirkî, armenîkî û erebkî deyrî vatnî. Deyrê ey yê Kurdî, Ey Dîlberê, De Way Bilbilo û sêb... heme dem de fekdê şarê de yî. Serra 1934'î de Bajarê Qamişloyê de arneyo dinya. Pîyê

hîrê gedan o. 12 albumî vetî Serra 1966'î de şono Ermenîstan û demêke radyoya Rewanê de xebata keno, Newroza 2009'î Amedî de, vejîya dike ser û yewna ray deyrê xo vatî. 75 serreyo xo de, 08 Tebaxe 2009 de Atîna de wefat keno. Wesîya xo de waştbi ke, Amed de defn bibo. Dewlete destur nêdawo, Mezele Armenîyan defn biyo... RÛPEL-6

Kurdistan de cenîbîyiş zor o

Ehmedê BIRA - AMED

Dinyayî de herî zaf cenîy civatî mîyan de yenê pelixnayenê. Her tim yê ke zor û zordarey vînenê êy ê. Qabê ney zî, goreya cigeyrayişanê ke heta ney gamî ameyê kerdiş, temenê cenîyan civatî mîyan de kilm o. Semedê ney zî, zext û zordariya ke cenîyan sero estêy, yenê mojnayiş. Kurdistanî de cenîbîyiş daha zî zor o. Çimkî hetê zor û zordariya xozaya cenîyî, ya mêrdeyan û ya dewletî, cenîyan daha zî keno tenganey û sitresî mîyan.

Her karî de cenîy estêy

Cenîya Kurdistanî dewan, qezayan û metropolan de mecbûr menda ke bixebitya. Çimkî civatî mîyan de rol û mîsyona civata kurd ya ke cînîyî ra bar kerdo xebatên herî zor êy. Hetê bînî ra têkoşîna şarê xo zî koyan de û heme derûdormeyan de kena.

Dewan de cenîbîyiş zaf zaf zor o

Dewan de ya ke herî rew wezena, şina axur, binê dewaran û meyan paqij kena, rêx an zî bişkulê înan bi hagan an zî, bi erebeya destan bena silî sero kê-nêro, alifê înan dana, awa înan dana, doşena û şitî gena kena penîr, mast, toraq, lorik, tomast û riwen vejena.

No zî bes nîyo, karanê çorin qedîna pey ra, yena keyeyî zere û semedê ke gedeyanê xo û mêrdeyê xo ra, arê hadre kena, hetê bînî ra doşeg û organan qat kena û dana pêser û keyê malena. Û pey ra, nîmroj beno, rayna dewar û sewalê bînan aw dana, alif dana û firawina nîmrojî gedeyan û mêrdeyî ra kena hadre.

Hewna nêqediyayo, veroşan rayna rêxa sewalan arê dana û bi hagan bena silî ser, doşena û rayna kena qatixeke, werdê şandî hadre kena û hetê bînî ra zî, meymanî eger bêrê xizmeta înan kena.

No zî bes nîyo, şew û rojdeyîr eger tûtê ay yê qijkek bibê ewnîyan ci û aşt û naşt înan dima şina rema ke problemê meyro înan ser. Şew karê ay daha zî zehmet a. Tût û gedeyê bermenê aşkerdiş, yê ke binê xo de gî kerdê paqijkerdiş, şit dayiş, aw dayiş û memnûnkerdişê mêrdeyî zî rêzî de yo!

Hewna nêqediya, zext û zordariya ke dewletî ya zafêreya dewanê kurdan sero ya esto. Koçkerdiş, veşnayişê dewan, talankerdişê mal û milk, veşnayişê zewîyan û daran, îşkencekerdişê bi dewijan ya çimanê cenîyan vero û hewna zafêr

Cenîbîyiş dinyayî de û bi teybet zî Kurdîstanî de zaf zor o. Heme karêy zor yê estêy, civatî mîyan de paştîya cenîyan ser ro yeno romnayiş. No qeder nîyo. Civatî de kula herî sîya û ya herî pîl a cenîyan o û temenê înan coka kilm o

çîy, hemeyî dejiyayişê cenîyan û barê înan daha zî giran kena.

Şaristan û qezayan de cenîbîyiş zî zor o

Qezayan de cenîbîyiş zî zor o. Semedê ke cayê qijkek o heme kesîy, jûbînan şinasnanê ra her kes gama xo bi giranî erzeno. Hela cenîy û kenekî daha zî zehmetey oncenê çimkî vejyayişê îna yê teberî hewna tikey qezayan de ze qedexebo. No zî cenîyan kerdo 4 dêsên betonî mîyan û cenî ze zîndana keyeyî de bo. Psikolojî înan daha zêd xeripyena û bi gedeyan û mêrdeyî de daha zaf bi qise an zî pêrodişî ra rûbirû manena. Halê Başûrê Kurdistanî daha zî xedar eyseno çimkî, cenîy tîya de zêd xo întihar kenê an zî sûsa întiharî yeno dayene.

Şaristanan de hal daha zî vahîm o. Çimkî cenîyîyayişê cayê qerebalix daha zî zor o. Kes kesî nêşinasneno. Kes bi kesî zaf bawer nêkeno. Ney semedî ra, cenî bi tena serê xo zafêr cayan de bi ters geyrenê. Eger xorodayişê cenîyî bişibîyo modayî, bi tewrê ewnîyenê cenîyan, eger hinî nêbo zî, tewrê bînî ewnîyenê cenîyan. Yanê çor simbêlî, cêr zî erdiş o! Cenî semedê ke zafêr tena serê xo manenêy psikolojîya înan xeripyena, kunê depresyonî, çimkî ze cenîyê dewan karê înan yê ke ci bidê çîno ra tenêbîyayişî oncenê. Cenîyê şaristanî

zafêr mecbûr mendê ke, cayê de bixebityê û hetê ney zî karê keyeyî bikerê û biewnê gedeyan. Şarîstanande gedey ze cayanê bînan zaf nîyê tayn êy. 2-3 an zî 4 gedeyî yê. Çimkî zêd nêşkenê biewnê û bidê wendiş.

Hetê bînî ra cenîyê kurdan heme çalakîyê ke çareserkerdişê problema kurd benê û têkoşîna azadiya şarê xo danê û problemên civatî ra yê herî rûbirû manenê û oncenê êy ê. Verê heme kesan hêsirê çimên înan çiman ra yeno war û deya îna zaf beno. Cenî heme kesan ra daha zafêr dejiyayişê gedeyên xo têkoşîni de vînenê û oncenê.

Temenê cenîyan tabikî kilm beno

Kurdistanî de cenîbîyayiş zor û zehmetîyê ke, ma seyî ra 10 zî hewna qal nêkerdo, hewna zaf tewrê dejiyayişê înan estêy ke oncenê û zafêre yê zî nêdanê teber û zereyê mezgê xo de çîyan heps kenêy. Dema ke merdim fikirreno, destê cenîyî de nîyo ke temenê înan kilm nêbo. Çi barê civatî û netewî esto serra bigê heta binê linganê înan, dejiyayişê civatî hemyan oncenê û înan sero heta cuyayişê xo bibedilnê sereyê xo dejneneê.

Tenê Kurdîstanî de nê, hima hima heme dinyayî de deya cenîyan nezdî jûbînan êy û bindest êy.

Gula mi

Gula mi
Pilanê ma vatênê ke
"Her vaş koka xo ser
beno kuwe"
"Xo nas bike ke wa şar ki
to nas bikero"
Heya, gula mi
Heke qalê verî êno kerden
ê
Domantiya mi êna mi virî
Kal û pilê ma êne ma viri
Vatenê kê
"Zonê ma nan û sola ma
wa"

Heya, gula mi hey
Zaf gunê û xetê ma estê
Ma pilanê xo ra vatêne
'gerici'
Ma xo ra ki vatêne
'ilerici'

"Ma koka xo ser bime
kewe
Hama seke dara aşi kenê,
Ma hinî aşi kerdîme,
Daye ra ma rind kokê
nêgurete ya ki
Koka ma ser a durê de
bine biye kewe"

Gula mi
Raştî ya çimê mi
Ma canê xo
Edet û kulturê xo
Kilam û şanika xo
Êdî xo - xo viri kerd o
Wa, xizir o kul ma, korr
meker o!

Heya
Ma zonê xo ra
Kewtimê durî
Ma tirkî qesê kerdenê
Û pey do zî, ma ma û piyê
xo ra vatêne kê
"Ê gerici yê"
Xo ra zi vatêne
Ma bime "modern"

Heya gula mi hey
Ma xo bi xo kist o
Govenda ma
Şanika ma
Şadîrî û şewa ma
Dewê û warê ma
Koyê û mergê ma
Awa û wella ma
Û şarê ma...
Xo zanê ma
Torê hes ken o ...

KENAN KARAASLAN
Zîndana Tîpa F ya Bolu

Rayîwanîyê

Bêvengîya şewa tîp û tariye de
kewto rayîwanîya xeyalan
xeyalên hawa bi hawa û dûr
per û baskê xo akerdî
bi refê simurgî rê bîyo embaz
şîyo pey hewt koyan
raste xo ameyo
o waxt xorînîya tarîxî ra
tu veng goşê min de gulbang da
"Çi gêrena xo de bigêre..."
rastî ti ya, heqîqet ti
rayîr ti ya, rayîrwan ti

pers ti ya çare ti
derd ti ya derman ti
cuye ti ya merg ti
Hûrmûz ti ya Ehrîman ti
xo bizane!
xo bişinasne!
ti do bîvîne ke;
hêvî ti ya
azadî ti ya
xoverro bide hêviya min.

HASAN ALKİŞ
Zîndana Tîpa F ya Hacilari Kirikkaleyi

Terorîst kam o?

ROŞNA NAMDAR

Wexta merdim kono mîyanê tarîxe pelanê rojnameyanê tirkan, merdim rast ro bikarardîşê sifetanê ge Dewleta Tirkîya ro kurdan ardê yeno. Dewleta dagirkere pancas serre ra zêde kurdî bi sifetê 'şakî/eşkîya', çapûlcû û zb. name kerdê.

Ena hîris serreya peyîne de zî sifetê 'terorîstî' kifş kerdo û semedê kurdan bikar ana. Merdim wexta ro sebebê bikarardîşê nê sifetî ewnêno, ciwîyayîşê kurdan de çiyoke nê sifetan hebêneno nêvîneneno. Kurdan welatê yewî dagir nêkerdo, ziwanê yewî, qedexê nêkerdo û nasnameyê yewî, înkâr nêkerdo. La heştay serre ra zêde yo ge rast ro enî pêkamyayîşan yenê.

Heştay serre ra zêdeyo ke, dewlete yîne sero terorîzmê xo pêk ana. Kurdan heta nika tekoşîn û şoreşê xo, tenê semedê ge beşkê welatê xo de mafê ciwîyayîşêko bi azadî û mîyanê aşti de bifînê xo dëst dayo.

Ger dinya hîrê meymûnan kay nêkero. Heme dinya zana ge, mîyanê vîst serrê peyînan de kurdan bê merdiş destê xo yê aşti Tirkîyayî rê kerdo derg. La Tirkîyayî her ray kurdan îmhakerdiş qeder vînayo

Kurdî çiray pêgirotayê gunîrîşnayîşî nêbîyê. Heme dinya zana ge, mîyanê vîst serrê peyînan de kurdan bê merdiş destê xo yê aşti Tirkîyayî rê kerdo derg. La vepersê Tirkîyayî her ray kurdan rê lej û îmhakerdiş bîyo û sifetê 'terorîstî' ge ya bi xo kurdan ser pêk ana, yîne rê layiq vînyayo.

Ma bi destkewtişê parçeyê Rojawanê Welatî rayêke bîne bî şahid ge, Dewlete Tirkîyayî tenê mîyanê sînoranê xo de neyarîya kurdan de nemanena. Gama kurdî bêre vatişî sînorê ge ya û hevalbedanê xo dayê ro zî, nas nêkena û zehf rehet kurdanê ge bi têgeyayîşêko tarîxî xoserîya xo dayo zanayîşî, bi sifetê 'terorîstî' ana ziwana.

Ger dinya hîrê meymûnan kay

nêkero, hewteyê peyînan de, parçeyê rojawanî de çimanê xo ver de dî û bi goşanê xo eşnawit ge, senîn kurdan bê gunîrîşnayîşî û bê guleteqayîşî rayraberdişê şaristananê xo girotî xo dest. Û do etya ra tepya bizano ge, terorîstê rastînî kam ê. Kurdê ge ciwîyayîşêko bi demokrasî, aşti û birayeti wazenê, yan dagirkerê ge, wazenê yîne bi înkâr û îmhakerdiş biqedênê?

Ma zanê, ayo ke, Dewlete visto mîyanê ters û lertzî, pêkamyayîşê yewîtiye kurdan o. Pêgirotîşo ge kurdan Rojawanê welatîy de, pêk ard zerrey Tirkîya de tersêko pîl viraşt û dëst bi tehdîtkerdişî kerd. Nika zî, hewl dana ge bi ay rayîrî derbe bido kurdan ro û bi qozê aboriye verê xo dana Başûrê Welatî.

La ez bawer nêkena ge, kurdî hewêka bîne yewîtiya xo biroşê. Kurdan hêzê yewîti dîyo û tamê azadî girewto, lazim o, tu çiyêke kurdan rayîrê yewîti ra nêçarno a. Lazimo ge, kurdî zêdetir qîmet bidê yewîtiya xo û dagirkerê ge, wazenê tarîxe parçebîyayîşê bi yîne bidê dibarekerdişî, bi yewîtiyêka xo ya neteweyî dagirkeran ser de açarnê. Yewîtiye kurdan teminatê azadîye kurdan o.

Jiyan

Nesrîn Orak

oraknesrin@gmail.com

Dewlet kiştîş û înkâr de îsrar kena

Aseno ke dewlete, înkâr û kiştîş de îsrar kena. Dewlete bi 30 serrê ke, eynî çîyan kena. Xora esil problem zî na politikaya înkârî ya.

Ma heme goştarîya AKP kenî. Hewna vanî se bi goreyî taxmînanî mi, hewna poolitikayî verîn şixulnena. Yanî hîna Gerilla û leşker cuyayîşê vîni kenî, hikûmet yew dem bêveng manena û eynî politika dewam kena.

AKP şerî de îsrar kena

Hikûmatê AKPî, bellî yo ke, ceng de îsrar keno. Wezîrê Karê Zerî vano ke: "Ma hedîseyê Şemzînan de, 115 ciwanî (wezîr vono terorîstî) kiştî, 2 leşkerî şehîd kewtî." Ma ferz bikî ke no vatiş raşt o, gelo şîma çire nêvanê ke, bi des hezaran ciwanî çirê vejîni koyan?

No ceng de, bi des hezaran ciwanan heyatê xo vîni kerdo, rayna zî rayîrê koyan nêbirîyo. Aseno ke, hetanê no ceng dewam keno, hetanê na politikaya înkârê dewam kena, no rayîr tike zor biryêno.

Çapemeneya tirk

Ewil çapemenîya tirk de qala Şemzînan nêkerdenê. Çapemenîya kurdan de zaf amey niqaşkerdiş perodayîşî Şemzînan yanî ey zî mecbûr mendî û nêşkiyay ey perodayîş şarî ra bitemernî. Leşkeran zî şarê ey welatî û gerilla zî, şarê ey welatî encax hikûmet kewta teymîyan û vana ke: "8 hebîy leşker merdîy û seyî ra zede zî "terorîst" merdî."

Yanî mîyanê ey fikran de senî azadî bena? Ma senî nikara pey yewbînan ra hes kenî? Çimkî dewlete wazena ma şarê kurd û şarê tirk yewbînan ra dîr bifino.

Semedê ey zî hertim Tirkîya de perodayîş bena zed.

Heta bîna zî, çapemenîya tirk de zaf fekî ceng şixulnenî. Ema, kes muhasebeya senî endik kes şiyê ko, ya zî semede çîna şiyê, tena vanî ke seyî ra zed "terorîst" merdî. Ya zî 8 hebîy leşker merdêy. Ma bohonî dema ameyîne de, ey pratika dewlet ma bena ça?

AZADIYA WELAT
Zozan Basım - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Menderes ÖNER
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim GÜVENÇ
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kat:3 No:9
Kayapınar / DİYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Weyan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89
Baskı (ÇAP):

Stenbol: Gün Matbaacılık, Reklam,
Film, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd.
Şti.
Telsizler Mevkii Beşyol Mah.
Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık Yeni
Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A Yüreğir
/ ADANA
Tel: (0322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuvaz
Dağıtım Pazarlama

Bîlançooya şerê menga tîrmengî

HPG-BÎMî menga tîrmengî de bîlançooya şerî eşkera kerd. Ordîya TSKeyî 55 operasyonê bejayey viraştê, gerîlayan zî 53 çalakî darfinayê. HPG ard ziwan ke menga tîrmengî de 278 leşkerîy cuyê xo vinî kerdêy, 5 helikopter ardê war, 22 gerîlayan zî cuyê xo kerdê vinî.

Mîyanê PKKeyî û TSKeyî de mîyanê serran de şerê herî bi şîdet ameyo cuyayîş. 23 tîrmengî ra naşt Şemzînan kewto binê kontrola gerîlayên PKKeyî. Bi ney hawayî tarîxaa gerîlayan de cayê ke hakîmîyeta ey herî derg destê înan de mendo yo.

TSK 55 operasyon, gerîla 53...

Bi germîyîşê hewayî ra şer daha zî

xedar bîyo û gerîlayê PKKî zî goreya ey çalakîyên xo zêd kerdêy. HPG-BÎM ard ziwan ke 55 operasyonan ra 22 hewa ra, 16 êrişên kobrayan, 56 êrişên tank û topan êriş viraştê.

Menga hezîranî de 53 operasyonê bejayî, 8 kobra û 36 zî bi tank û topan êriş ameyê kerdêş. Bi tamamî 53 çalakî darfinayê û 30 hebêy nînan de pêrodayîş vejyayo.

278 leşkeran cuyê xo vinî kerdêy

Tîrmengî de 278 leşkeran cuyê xo kerdê vinî û 73 leşkerîy zî birîndar bîyê. Ney demî de zî 22 gerîlayê PKKî zî cuyê xo vinî kerdêy. Goreya BÎMî menga hezîranî yanê pûşperî de 249 leşker û polêsan cuyê xo kerdê vinî û

24 gerîlayan cuyê xo kerdê vinî.

HPGî 5 helikopter ardê war

Bîlançooya BÎMî ardo ziwan de, 5 skorsky helikopter ameyê darperdiş û kewtê war. 4 skorsk û 2 kobarayî zî ameyê darperdiş. Yew wesayita tîpa xezala koyî, 5 wesayitê leşkerî, 2 wesayitê tîpa jûjo û dûpişk, ameyê îmhakerdiş. 3 tîfingê bi pompe, 2 damance û yew BKC ameyê desteserkerdiş.

13 kamyon, 25 tir, 58 makîne karî, 11 dozer, 1 traktor, 1 loq, 1 transî, 3 qilêrder û 2 pîkap ameyê îmhakerdiş.

Hetê nînan BÎM ardo ziwan ke, zaf doniman bax û bahçeyê dewijan zî zirar vînayê û bi hezaran donim daristanî TSKe veşnayo.

Wa Erdogan lajê xo bieşrawo leşker!

Leşkerê Serdes Erhan Yakut qereqola Inegolî ya ke Girê Darsînkî ya Şemzînanî de leşkerêy kerdê. Operasyona HPG de bibi birîndar. Pîyê Yakutî Cengîz Yakut semedê ke dewletî lajê ey bi otobozî eşrawito keyeyî ra bertekê xo mojna.

Serdesê leşkeran Erhan Yakut dema ke Şerê Şemzînanî de bibi birîndar berdî bî Nêweşxaneyê Wanî derman kerdîbîy ra pey eşrawitbîy yekiney ey û ûca de semedê vayeke bigo ra 20 rojan destûra sereyî dabî ke bişêro keye.

Semedê ke dewletî lajê ey bi oto-

bozî eşrawito keyê ey ra pîyê Yakutî zaf hêrs bibi. Cengîz Yakut vat: "Lajê min ti kewtê çî halî. Lazim bi ke dewletî to bîyardaynê keyeyê to!"

Lajê ey vat: "Ma şer kerd û ez amewanê. Mezgê min ra heme çîy pak bîyê?"

'Min pere deyn kerd şirawit!'

Ney sero pîyê ey wina devam kerd: "Ez baca xo dani ney dewletî. Min lajê xo wina nêşrawit leşkerêyî. Psikolojiya ey şîyo. Kanê dewlet?"

Pîyê ey wina domnayo: "Min

pawitê ke leşkerêy ey bîyardaynê keye. Min ombazanê pere deyn kerdê û eşrawitê lajê xo ra. Mi taxmîn nêkerdê ke bi otobozî bierawitnê. Min pawitê ke dewlet bîyaro keyeyî ver."

Pîyê ey wina qedîna: "Min ombazê ey ra hesyawa ke birîndar bîyo. Lazimbi ke komitanê ey telefon bikerdâyê. Bertekê min oyo ke birîndarê senî bi otobozî eşrawenê yo. Paştîya ey de birîna ey esto."

Bertekên internetî ra tikey

Înternetî ser de zî semedê ke bi otobozî eşrawitê, bi kilmey bertekên wina ameyê vatîş: "Warêtaya emanetî nîyameyo kerdîş.", "Lajê to umrê kamî de yo! Ey herêmi de haaa. Ha laşê hewyanê, ha laşê merdimî ferq nêkenê. Umrê Enqereyî de nîyo. Eger ti welatî bixelisnê do kes nêvajo Homa razîbo.", "Pîyê leşkerî vato çîyêke ez zani dewleta min bi hêz bi! Raştî apo. Dewleta to bi hêz o. Ema kesênke ey rayîra benêy qetî ferqê hêza ey de nîyê."

Awên damacana de pîsey vînayê!

Tirkîyayî de bê kontroley ra, zaf bezîrganîy çimakerde hestora xo girotê û zaf rayîr girotê. Dewleta Tirkîyayî ney rojanê peynî de kewto dim ke estora înan bido vindarnayîş. Eme ne yew ne du zaf estorî estêy. Nînan ra yew zî bezîrganeya rotişê awên petan, an zî damacana yo. Kontrolan ra ameyo vînayîş ke cayê pirkerdişê awî de nepakeya kesan û sewalan zî ameyo vînayîş û ney awî ma merdiman heta ney gamî şimîto. Eceba sûcdar kam o?

Wezareta Weşeyî cayên pirkerdişê awan, bi serrano ke kontrol nêkerdo an zî tayn kontrol kerdo ney demê peynî de dest bi kontrolî kerdo. Goreya daneyên dayê, 20 marqê awî neyînî, bi tamamî 114 cayan kontrol kerdo. Tikey cayan de pîsey merdiman an zî ya heywanan zî awî de ameyo vînayîş.

Wezareti ey cayan mohr kerdo û waştî ke pak bikerê û awên ke vila kerdê ra, bîryara arêkerdişî veto.

Sûcdar kam o?

Lebatanê dewletî gelo heta ney gamî kontrolanê xo bi hawayê rûtin kerdo nêkerdo? Lazim ke bêro persayîş. Çimkî, çimeynîya awa ke roşenê şarî û şar şimeno de eger pîsey merdiman an zî ya heywanan ameyo vînayîşî se, no bêkontroleya demê dergî ra yo. Çimkî şirketan vato hey kî kes nîno qontrola ma, ma do hestora xo biramê heta çicayî şî! Û hinî zî kerdî û ewro zî dewlete verê layê hestora tikeyan onto û wazenê ke pîyaseyî ra bibirnê.

22 serran de 350 gedeyê kurd kiştî

Endamê Lijneya Şaristanê Edeneyî ya KCDî Guven Boga: "Tevahaya welatî de 22 serrên peynî de bi gule an zî êrişê polês û leşkeran herî tayn 350 gedeyê kurd ameyê kiştî." Û şarî ra persa ke zanayê ke gedeyê kurdan hintayê ameyê kiştîş û gedeyê kurdan zîndanî û tebera zî raştê zextan yenê.

KCD ya Edeneyî, semedê ke Edeneyî de bombeya gazî gina sereyê Mazlum Akayî (11) û cuyê xo vinî kerd ra, gedeyan sero cigeyrayîş kerd û bi daxûyaney cigeyrayîşê xo şarî ra eşkera kerd ke, 22 serrên peynî de nezdi 350 gedeyên kurd bi hetê hêzên dewletî ra ameyê kiştîş û bi hezaran zî eşte zîndanî, zîndanî de û tebera de raştê zextên hêzên dewletî ameyê. Semedê nînan zî, zê şîyaseta ke kurdan ser de, ya înkâr û îmhayî ra kiştîşî bîyê.

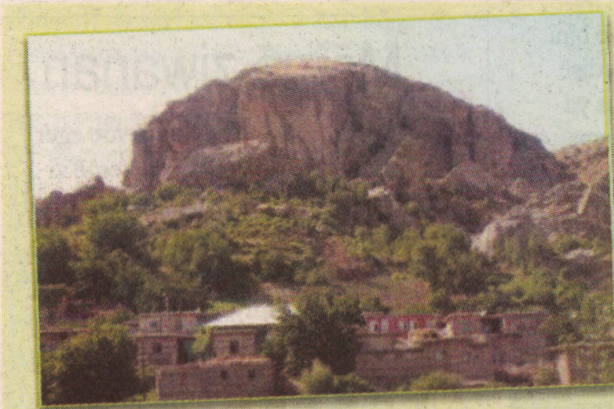

Aldûş 1957'î de biyo qeza. 4 tax, 45 dew û nê dewan ra girêdaye 107 gomi est ê. Şaredarî tena miyanê qezayede est a. Qeza 1958'î de biya şaredariye. Hewayê qezaye bendawanê Ataturk û Karakayayî ver nerm o. Qeza semedo ke koyan miyan de awan biya

erdê ramitişî kemiyî, deştî û raşteyî çin ê. Hêgayê ke yenê ramitiş koyan miyan de raşteyê teng û binê koyan ê. Dewî zafane binê koyan de awan biyî. Debara ay miyan de masegirotiş zî ca geno. Semedê ke qiraxê Firatî de yo ney teybeteya ay zî esto.

Aldûş roşniya çimê împaratorîyan bi

Aldûş tarîxa xo de zaf hikumdaran ra malovaney kerda. Semedê ke qiraxê Firatî de ca geno ra her tim çimê biyanijan de destvistişê ay mezgê înan ra nêvejyayo û her tim şer û pêrodaişî ay sero kemî nêbiyê û şer kerdêy

AVER PAYIZ

Yeno vatiş ke Dizike wextê Hîttan ra menda. Dizike Î.V. di seserra 2'yine de hetê pîlê Kommagene Arsesesî hameya awanherdiş. Na Dizike serê zinarê koyê ke berzî de awan biya. Dizike bi di beşan virazîyaya: Dizika Çorîne û Dizika Cêrîne. Dizika Çorîne de hîrê berî est ê. Bero yewin xerepyayo. Pey berî de qorîdor û gorî est ê. Serê berê hîrêyînî de 6 kitabeyî est ê. Nê kitabeyî hetê Qral Samos û hetê tornê ey yê yewinî Antiochûsî hameyê nuştiş. Çorê Dizike de bingeyê awanan sarincê awe est ê. Dizika Cêrîne de rayna bingeyê awananê serdema miyanêne est ê. Ser dêsê Dizike de figurê Qral Samosî yê çar metreyî hameyo awan kerdiş. Qral Samosî cilê şerî piragirewtî û bi desto raşt nişanê "şerê aver" kerdo. Di miyanê Dizike de dêr (kilise), embar (depo) û sarincê awe est ê. Dizike demê Romayîyan de, yew ray tenê hameya restorekerdiş. Rayna

wextê Selçûk û Osmanîyan de dês û sûrê Dizike newe ra virazîyayî. Berê Dizike bi tonos hameyo lefnayîş. Wextê Qraliyetê Komagene de bi na dizike şiyîşûameyîşê ser Çemê Feratî ameyêne qontrolkerdiş. Dizike cayê idareyê Komagene biya û cayêke pîroz yena zanayîş. Nika zafê Dizike payan ser o ya û her serre hetê bi seyan tûristîyan yena ziyaretkerdiş.

Tarîxa Alduşî zaf qiraxî amey û şiyê

Tarîxê qezaye qasê tarîxê Semsûrî kehen o. Qezaya miyanê koyan de awan biya û ciresayîşî de zehmetiye ancîyena bi nê hawayî Semsûrî ra ciya bena.

Bi goreyê tay çimewan Î.V. nêmeyê seserra 6'î de Qralê Arsesese Seleykos Feratî ra çor bi nameyê Arsemîyaya Cêrîne şaristanêk awan kerdo. No şaristan bi nameyê Dizika Aldûş hema zî est o. Demê dewleta Kommagene de Arsemîyaya Cêrîne sek şaristano zimistanê hameyêne şixulnayîş.

Na hereme badê dekehta destanê Ro-

maya Rojhelate (Bizans). Nê tarîxan de şarê hereme zafane girêdayîyê dînê xirîstîyanî yê, mezheba Gregoryanî bi.

Hicrî serra 135'î de, xelîfeyê Abasîyan ra Ebû Cafer El Mansûr Semsûr, Kolik, Semsat û Alduşî defneno xo dest. Nê tarîxî ra pey, hereme dekekena bin tesîrê îslamyetî. Badê ke hêzê Abbasîyan kemiyeno Aldûş û dorûverê ey verê dekekena destê Hamdanîyan û peyra zî, Bizansî genê dest xo. Şerrê Malazgirtî yê 1071'î de, qezaye dekekena destane Selçûkîyan. Vilabîyîşê Selçûkîyan ra pey hereme Artûkugulariyan xo dest finaya, seferê xaçinan ra dime, kewta destanê înan. Hereme bi dore kewta destanê nê dewletan Zengîyî, Artûklûyî, Qontîya Frank, Eyûbîyî, Selçûkê Anatolîyaye, Moxolî, Memlûkî, Tîmûrî. Tîmûran ra pey demêko derg destanê Dûlkadîroglûyan de manena û 1515, şerrê Turnadaxî ra pey dekekena destên Osmanîyan.

Amed 1849 de beno sancak, Semsûr û qezayê ey Amedî ra girêdayênê. 1859 de Meletî bena sancax û Aldûş Meletî ra girêdayeno.

Awanbîyîşê Komare de Semsûr dewêka Meletî-Puturge bi. Serra 1

Kanûne 1954'î de girêdayena şaristanê Semsûrî. Merkezê qezaye serranê 1954-1957'î de dewa Gungormişî de bi, 10 sibat 1958'î de merkezê qezaye ancîyena gomeyê dewa Bûdakli ya Alduşî.

Hewayayê Alduşî

Qezaya Alduşî, Semsûrî ra 105 km dûrî ya. Çemê Feratî, layê Demirtaş û Çifthîsarî sînoranê qezaye ro vênênê. Zimistanan serd û amnanan germ o. Heremî de taybetîya hewayayê akdenîz û bejayeyî nawnena.

Nufûsa Alduşî tayn o

Goreyê humaritişê nifûsî yê 2000'î nifûsê qezaya Alduşî 27 hezar û 208 o. Nê nifûsî ra 4 hezar û 223 kesî miyanê qezayede û 22 hezar û 985 kesî zî dewan de cuyenê. Seyî ra 90'ê Şarê hereme bi karê erdramitişî û weykerdişê heywanan debara xo kenê. Nê karî semedo ke qîmê debare nêkenê şarê hereme semedê xebate şinê şaristananê pîlan de (Adana, Îstanbul) xebetênê. Humaritişê nifûsê pêroyî de hameyo tespît kerdiş ke seyî ra 80'ê şarê qezaye eşkenê biwanê û binûsê.

Erdnîgarîya Alduşî

Herayîya qezaye 702 km qare yo. Semsûr vakurê rojhilatê qezaye de yo. Vakurê qezaye de qezaya Meletî Portorge; rojhelatî de qezayê Amedî Çermûg yanê Şankuş û qezaya Rihaye, Sêwregî; Başûrî de Kolik; rojawanî de qezaya Sincikî est ê. Sînorê qezaye yê rojawan û Başûrî bendawa Ataturkî xêz kena.

Berziya qezaye behre ra 770m yo. Peropîyayê qezaye koyan miyan de awan biya. Cayê tewr berz ê qezaye Koyê Kimilî yo û berziya koyî 2250 m yo. Wareyê Çet, Kurdek, Ovacik, Koyê Kimilî û Hênayo sipî sînoranê qezaye de yê. Bi nameyê gola siyaye golêke zî sînoranê qezaye miyan de ya. Qezaye ra 5 km dûrî de Şikeftê Murfanî est ê.

